

Svarīga ir kustība, notikums, emocijas, pieredze, iedvesma, labi pavadīts laiks

Breika deju studijas vadītāja un trenera Edgara Juknas 24 stundas stopkadros

#SIF_MAF2022 #24stundasstopkadros

Edgars Jukna beidzis Rēzeknes Valsts ģimnāziju, Daugavpils Universitātes Izglītības un vadības fakultāti, iegūstot Sporta skolotāja kvalifikāciju. Kopš 2001. gada deju breika dejas (breakdance), bet no 2006. gada ir šī žanra deju treneris. Strādājis par sporta skolotāju, apmēram 15 gadus interešu izglītībā par breika deju treneri (Rēzeknes skolēnu interešu centrs, ARPC «Zeimuls»), par karjeras konsultantu, strādājis arī uz kruīza kuģa, NVO sektorā u.c. Kādu laiku Anglijā un Ukrainā pasniedzis bērniem dejas. Šobrīd E. Jukna ir breika deju studijas «Freestyle» vadītājs un treneris, hokeja un slidošanas treneris (sporta biedrība «Sedna» un Rēzeknes novads), spēlē amatieru hokeju, inline hokeju (projekta ietvaros radīts Inline hokeja laukums Makašānos). 10 gadus Edgars ir arī Rēzeknes novada vokālās studijas SKONAI deju un kustību pasniedzējs.

Rīts ar došanos uz bērnudārzu un dienas plānošanu

Darbdienās es un ģimene ceļamies plkst. 7.30, jo jāved dēls Armands uz bērnudārzu. Kamēr mazais saģērbjas, iziet ārā, tam vajag vairāk laika, kā jau ziemā. Reizēm es gatavoju brokastis – kafiju, maizītes, bet vairāk gan to dara sieva Guntra. Citreiz no rītiem es vingroju.

Ir tāds pluss tam, ka tu nodarbojies ar hobijiem – tev ir vairāk brīva laika. Bieži ir tā, ka aizvedu sievu uz darbu, mazo uz dārziņu, padaru savas lietas, jo man ir brīvs laiks, un tad dodos uz slidošanas treniņiem. Es paskatos kaut ko savām nodarbībām, paplānoju, izdaru kādus mājas darbus. Man patīk kārtība gan mājās, gan darba organizēšanā.

Parasti mājās un mašīnā man fonā skan mūzika. Ja mājās ir mazais, tad skan tikai «Bermudu Divstūris». Viņš deju un māca mani deju. Citreiz, kad esmu viens, neskan nekas, jo gribas mieru. Tu zini, ka tūlīt būs divi treniņi ledus hallē, tad breika deju nodarbība vakarā, un gribas klusumu.

Diena aktīva kā «vējdzirnavas» breikā

Katra dienu es dodos vadīt hokeja vai slidošanas nodarbības. Tēvs spēlēja hokeju un florbolu, Rēzeknes florbola komanda bija Latvijas virslīgas čempioni 90. g. beigās. Tas laikam atsitās arī manī, hokejs man sāka patikt, un 25 gados es sāku to spēlēt.

Vairākas reizes nedēļā ir «Skonai» nodarbības. Viņi pakustas, padzied. Tur vairāk ir ritmiskas deju kustības, lai sajūt ritmu, uzlabojam deju soļus, lai dziedot var brīvi kustēties. Mans uzdevums ir atrastīt un iekustināt viņus.

Vakaros divas reizes nedēļā man ir breika deju nodarbības manā studijā «Freestyle». 15 gadus es strādāju par deju pasniedzēju un sajūtu pagrimumu, savu ietekmi atstāja arī pandēmija. Dejas pasniegt normāli bija neiespējami. Tad bija divu gadu pauze. Daudzi man agrāk teica – Edgar, uztaisi savu deju studiju! Pēc pauzes es sapratu, ka man trūkst deju. Es aizgāju pie saviem čaļiem, aprunājos un biju gatavs atkal sākt. Tā bija komanda, ko es biju izveidojis senāk – «Mad Headz crew». Viņi kādreiz sāka, kā šie mazie dejojāji. No viņiem Ņikita ir horeogrāfs, Ernests ir didžejs, Edgars taisa sarežģītus akrobātiskus un *power moves* elementus. Dainim ir sava deju grupiņa. Mēs visi ik pa laikam satiekamies un uzdejojam breiku kopā ar jaunajiem dejojājiem, parunājamies par dzīvi. Nu un 2022. gada oktobrī es atvēru savu breika deju studiju «Freestyle».

Es parasti ierodos agrāk, lai varu saģērbties, sameklēt mūziku. Ja tu nebūsi ieradies pirms bērniem, viņi te skraidīs un notiks trādi rīdi. Manā studijā darbojas 1.–4. klases vecumposma dalībnieki. Studijas nosaukums «Freestyle» arī pasaka, ka man patīk brīvība dejā un uzskatos. Manā studijā pašlaik deju 10 mazie dejojāji. Mēs visu sākām no nulles, bērni nāca bez pieredzes. Jauki, ka viņi jau atnāk ar kaut kādu fizisko sagatavotību. Ja senāk bija tā – kā breika dejā var nestāvēt uz galvas? To visi darīja. Mūsdienās ne visiem to drīkst, ir visādas nianses.

Mēs vēl tikai sākām, un viss vēl ir priekšā. Mēs apgūstam pamata elementus, veidojam šovu ar breika priekš-

nesumiem. Viņiem tas patīk, jo tā ir uzstāšanās, neaizmirstamas izjūtas. Tu esi uz skatuves, tu esi mākslinieks. Tur vienmēr klāt ir uztraukums. Es pats esmu uzstājies tik daudz reizes, visādos formātos, bet vienmēr uzstājoties ir tāds viegls satraukumiņš... Tu iepriecini skatītājus un radi viņos kaut kādas emocijas. Lai arī šī breika deju kustība nav tik populāra kā agrāk, tā ir kā daļēji izmirus dinozauriņš, bet viņš vēl ir. Šī kultūra nekad nebūs tāda, kā bija agrāk, kā aizliegtā, nezināmā un *underground*. Kādreiz pat 40 dažāda vecuma cilvēku vienlaikus nāca uz nodarbībām Rēzeknes poliklīnikas deju zālē...

Breika deju kustība agrāk bija populārāka, jo jauniešiem nebija interneta, kur pavadīt laiku, nebija nekā cita, tikai tautas vai sporta dejas. Tas bija kas īpašs. Mēs dejojām kultūras namos, naktsklubos, diskotēkās, katrā pilsētā bija breika apvienība. Bija kopīgi pasākumi, festivāli, kur visi sabrauca. Kad visi uzstājās, cilvēku bija pilni kultūras nami. Tagad šī kustība ir mazāk populāra, aktīvāka tā ir Rīgā, Daugavpilī un vēl dažās Latvijas pilsētās. Tagad breiku savā paspārnē ir paņēmusi Latvijas Sporta deju federācija, kas, protams, ir lieliski, taču vēl ir, kur augt un attīstīties šai specifiskajai subkulturai. Kuram mūsdienās gribas uz rokām vai galvas stāvēt? Tas nav viegli, daudz ir jātrenējas.

Kad tu pasniedz citiem un mazāk deju pats kā dejojājs, tad tu pats netrenēies. Dažkārt trūkst tā, ka tu satieci ar domubiedriem un padejo, pavadi laiku kopā. Tā ir aktīvā atpūta, tas ir kaut kas īpašs. To varbūt saprot tikai dejojāji. Kad sabrauc kopā komandas, deju, skan mūzika, viss ir pustumsā, tas ir kā rituāls.

Es augu pagalmā, kur bija daudz bērnu. Mēs daudz laika pavadījām ārā, braucām ar riteņiem, spēlējām futbolu, visu laiku bijām kustībā, aktivitātēs. Tāpēc arī tagad man patīk saorganizēt cilvēkus vai nu deju, vai nu hokejam, lai ir notikums.

Aizraušanās ar deju man sākās apmēram 12 gadu vecumā. Mēs ar mammu bijām Rīgā, liekas, braucām uz zoodārzu. Rīgā, centrā, tur es pamanīju, ka čaļi uz saplākšņiem deju, «griež» breiku! Es skatījos, nācu klāt. Vēlāk es vienu no viņiem redzēju TV. Toreiz nebija *YouTube*. Pēc gadiem viens no šiem puīšiem Rēzeknē tiesāja manu deju pasākumu. Es uzzināju, ka Rēzeknes poliklīnikas deju zālē notiek breika deju treniņi. Mamma aizveda, un tā es sāku trenēties. Tur bija mana vecuma čaļi, vadītājs bija Kaspars Vilkaite. Es tur iebīdījos un deju, no 2001.–2005. gadam mums bija komanda, kuru sauca «United force». Mēs bijām ieguvuši vairākas 1. vietas sacensībās, arī nominācijā «Labākais priekšnesums». Mēs paskatījāmies video soļus, un visi mācījāmies, īsti nezinot, kā pareizi griezties, ko nostiprināt. Protams, ka šīs dejas deva iespēju izcelties gan skolā, gan disenēs. Būt savādākam, atšķirīgam, īpašam. Meitenes pievērsa uzmanību! Es esmu vienīgais, kurš no visas grupas turpina deju. Esot trenerim, es no sporta studiju zināšanām lieku iekšā, ko un kā darīt, lai neko nesastieptu, nesaraustu utt., jo šī ir specifiska padarīšana. Mēs iesildāmies, darām visu pareizi. Atceros, ka kādreiz aizbraucu uz Ciblu pie māsīcas, tur čaļi bija samācījušies un disenē dejoja breiku labāk, nekā es. Tas gan bija manos pirmsākumos. Toreiz tas bija kaut kas! Paši satrenējušies! Ja es tagad gribētu uzstāties pats, man būtu jātrenējas 4–5 reizes nedēļā – tehnika un fiziskā sagatavotība. Tā kā es pasniedzu, tas ir citādi. Es to visu ielieku bērnos.

Kad studēju Daugavpilī, brīvdienās braucu uz mājām, ar čaļiem savācāmies Rēzeknes interešu centrā pabreikot, kur mums iedeva telpas, bet vēlāk mani uzaicināja par deju skolotāju. Tā no 2006. gada ar mazām pauzēm es strādāju kā breika deju treneris.

Kad strādāju Anglijā, es sapratu, ka tur es nepalikšu. Es meklēju iespējas tikt no turienes prom. Es atradu Krimā (Ukraina) darbu kā deju skolotājs. Tas bija tāds kontrasts pēc Anglijas... 3 vasaras mēnešus es strādāju pie Melnās jūras, tā bija starptautiska nometne bērniem, pasniedzēji

no visām pasaules malām. Tas man bija kā restarts. Es atbraucu mājās un turpināju savu dzīvi saistīt ar deju. Es saku paldies deju, ka tās man ļāva atgriezties mājās. Ja nebūtu deju, es nezinu, kas es būtu un kur es būtu... Es esmu šeit, darbojos deju, man ir sieva un dēls. Sieva atbalsta mani manās aktivitātēs, es viņu, mēs tādi radošie, bet atšķirīgās jomās. Hobijs, sirdslietas spēj radīt nebijušas lietas, notikumus.

Atceros, ka Rīgā 2008. gadā bija *Reebok battli*. *Battli* – tas nozīmē sacenšanās savā starpā dejojot. Es aizbraucu. Toreiz es pasniedzu deju nodarbības un pats trenējos katru dienu. Vakaros ar puīšiem gājām deju ārā. Mēs sacentāmies, bet pēc 1. kārtas es netiku tālāk. Pagāja neilgs mirklis, un pie manis piegāja žūrija. Viņi bija pārsteigti, ka arī no Rēzeknes ir tāds dejojājs, nevienam nezināms, deju ne sliktāk kā Rīgas breikotāji. Viņi teica, ka es tieku tālāk nākamajā kārtā. Un tā es tiku līdz 2. vietai.

Šajā kultūrā svarīgi ir pasākumi, mazi festivāli, kuros tu esi kopā ar citiem breika dejojājiem, padejo, sarīko sacensības. Es pats esmu rīkojis vairākus tādus pasākumus Rēzeknē, piemēram, 2007. gadā «Freestyle summer» – pirmais breakdance festivāls Rēzeknē! Tas ir riktīgs notikums – sacensības, ciemiņi, skatītāji. Mums ir īpašs apgaismojums, jo izgaismojam to vietu, kur deju. Vecumam nav ierobežojumu. Deja ir deju. Gribi un deju, ja tev patīk deju!

Vasarā, domāju, es sarīkošu deju festivālu, man ir idejas, kur un kā. Man gribas uzstāties ar bērniem, viņiem tā ir pirmā pieredze. Viņi ir centīgi. Palēnām mācāmies. Šie ir tikai pamatelementi, ko viņi apgūst, nerunājot par griešanos uz galvas, «vējdzirnavām». Tur parādīsies, kurš ir fiziski spēcīgāks, kurš vairāk centīsies. Es nespēju viņiem neko, bet pasaku, cik procenti tev sanāk, cik jātrenējas. Tikai slavēt nevar, tad jau domās, ka viss sanāk un nav jātrenējas. Te ir, kur augt! Mēs jau piedalījāmies sacensībās Daugavpilī iesācēju grupā, mums bija pasākums Rēzeknē «Break Jam». Mēs trenējamies un veidojam šovu, ar ko uzstāsimies tuvākajā laikā kādā pasākumā. Te ir radošā pasaule. Ir tā, ka citam ir bail vai negrib uzstāties. Man ir jāpārlicina, ka tu to dari ne tikai sev, bet lai iepriecinātu citus.

Man ir iecere veidot jaunu deju grupu vēl mazākiem dejojājiem. Varbūt es viņus iedvesmošu un breika dejas atkal būs populāras? Mēs mūsu darbību redzam foto, video, bet redzēt to dzīvē ir visefektīvāk! Vienreiz mana kolēģe teica – Edgar, tu zini, tu esi tāds kā jauniešu iedvesmotājs. Citreiz nav svarīgas tās pirmās vietas, svarīga ir kustība, notikums, emocijas, pieredze, iedvesma, labi pavadīts laiks. Tas citreiz ir vērtīgāks par vinnētu konkursu.

Vakara svarīgais laiks ar ģimeni

Vakarā pēc tik daudz treniņiem es gribu atpūsties. Mēs ar ģimeni pavakarīojam kopā. Vairāk gatavo Guntra. Es esmu tāds mazo uz kodu meistars. Jāmēģina atjaunoties nākamajai dienai. Es spēlējos ar dēlu, viņam ir kinētiskās smiltis, mašīnas un lego, viņš tur ņemas. Mēs spēlējam visādas spēles. Drusku padaru kaut ko arī darba lietām, reizēm paskatos kādu filmu vai nu viens, vai ar ģimeni. Ar ģimeni pavadītais laiks ir svarīgs, tāpēc cenšamies dažādot vakarus un aktivitātes, brīvdienās aizbraucam uz laukiem «atslēgties» no pilsētas dzīves.

Vispār jau es esmu pūce, bet, lai no rīta laikus pieceltos, laikus ir jāiet arī gulēt. Citreiz pat plkst. 22.00 es eju gulēt. Mans darbs ar fiziskajām aktivitātēm paņem daudz enerģijas, un es cenšos izgulēties. Novēlu ikkatram nodarboties dzīvē ar to, kas sagādā prieku! ▀

Teksts – Ineta Atpile-Jugane

Foto – Arita Atpile-Dona

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par projekta «24 stundas stopkadros»
(Nr. 2022.LV/RMA/03) rakstu saturu atbild
b-ba «Latgolys entuziastu grupa Bīdīs»».